

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING till
Landstinget med förslag till landskapslag
angående ändring av landskapslagen om
tjänstekollektivavtal.

Allmän motivering.

Sedan 1978 har i landskapet tjänstekollektivavtalsförhandlingar förts mellan å ena sidan företrädare för landskapets och kommunernas tjänstemän och å andra sidan landskapsstyrelsen och kommunala avtalsdelegationen. I förhandlingarna, som förs enligt landskapslagen om tjänstekollektivavtal (22/78), överenskommer avtalsparterna om de anställningsförmåner som är avtalbara.

Under den tid som systemet med tjänstekollektivavtalsförhandlingar varit i bruk i landskapet har erfarenheten visat att systemet lider av bristfälligheter till följd av oändamålsenliga bestämmelser i tjänstekollektivavtalslagen. Den konflikt med partiell arbetsnedläggelse som ägde rum under 1980 påvisade bristfälligheter i fråga om landskapsstyrelsens förhandlingsförutsättningar. Beträffande tillämpningen av tjänstekollektivavtal är vissa praktiska olägenheter för handen i fråga om beslutsordningen inom kommuner och kommunalförbund.

Detaljmotivering.

2 §. Anledningen till att det till förevarande paragraf föreslås fogat ett nytt 4 mom. är den att det är nödvändigt att vissa tjänstemän företräder landskapsstyrelsen vid tjänstekollektivavtalsförhandlingarna och när arbetstvist uppstår samt biträder landskapsstyrelsen vid de förberedelser som erfordras för ifrågavarande förhandlingar. Utan föredragande tjänstemän kan nämligen landskapsstyrelsen inte fatta några beslut enligt landskapslagen om ärendenas handläggning i landskapsstyrelsen (58/75) och det är inte möjligt för landskapsstyrelsen att utan biträden utöva den övervakning som är nödvändig även under en konflikt.

Innehavarna av de tjänster och befattningar på vilka det skulle ankomma att företräda eller biträda landskapsstyrelsen på här avsett sätt skulle inte kunna omfattas av tjänstekollektivavtalssystemet, eftersom de måste vara tillgängliga för arbetsgivaren även under en konflikt. För den skull föreslås anställningsförmånerna för ifrågavarande tjänstemän fastställda genom särskilda beslut av landskaps-

styrelsen. Avsikten är att i första hand följande tjänstemän skulle stå utanför tjänstekollektivavtalssystemet: lantrådet, avdelningscheferna, byråchefen vid byrån för avtals- och personalärenden, byråchefen vid trafikavdelningen och landskapsläkaren vid centrala ämbetsverket samt trafikinspektören vid landskapets motorfordonsbyrå och polismästaren vid polismyndigheten i landskapet Åland.

De i 5 och 6 mom. föreslagna bestämmelserna överensstämmer i sak med motsvarande bestämmelser i 2 § 4 och 5 mom. gällande lag, dock så att det i 6 mom. skulle hänvisas även till det nya 4 mom.

5a §. För närvarande ankommer verkställigheten av bestämmelser av absolut karaktär i tjänstekollektivavtal mellan kommun eller kommunalförbund och kommunala tjänstemän enligt 4 § 2 mom. kommunallagen för landskapet Åland (5/80) på kommunstyrelse eller förbundsstyrelse inom ramarna för beviljade anslag. Till den del tjänstekollektivavtal innehåller sådana bestämmelser att tillämpningen av dem förutsätter prövning ankommer beslutanderätten på fullmäktige enligt 4 § 1 mom. kommunallagen. Bestämmelser i tjänstekollektivavtal som förutsätter prövning kan gälla t.ex. närmare beslut om s.k. gruppjusteringar, placering i löneklass inom i avtalet angivna ramar och vissa tilläggsarvoden. Föreskriften i 19 § 1 mom. kommunallagen om överföring av beslutanderätten från fullmäktige till förvaltningsorgan är inte tillämplig på tjänstekollektivavtalsärenden som förutsätter prövning, eftersom fråga är om i 19 § 2 mom. 2 punkten avsedda ärenden. Med anledning av att verkställighetstiden ofta är kort och av att kommunfullmäktige och framförallt förbundsfullmäktige i allmänhet sammanträder ganska sällan har praktiska problem uppstått i fråga om beslutsfattandet i ärenden som förutsätter prövning.

I syfte att åtgärda ovan angivna problem föreslår landskapsstyrelsen att det skulle göras möjligt för kommunfullmäktige eller förbundsfullmäktige att till styrelse eller nämnd överföra beslutanderätten i ärenden i vilka tillämpningen av tjänstekollektivavtal lämnats beroende av prövning inom ramar som anges i avtalet.

Om beslutanderätten har överförts på styrelse eller nämnd enligt förevarande paragraf så skulle vid behandlingen i styrelsen eller nämnden ärendet avgöras med enkel majoritet. Det kan därför inte anses föreligga skäl för att kräva att fullmäktige skall fatta beslut i ärendet med kvalificerad majoritet i det fall att fullmäktige inte utnyttjat överföringsmöjligheten utan fortfarande handhar beslutanderätten i ifrågavarande ärenden. För den skull

föreslår landskapsstyrelsen att undantag från 30 § 2 punkten kommunallagen skulle göras när fullmäktige beslutar i här avsedda ärenden.

Med hänvisning till det anförda föreläggs Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g
angående ändring av landskapslagen om tjänstekollektivavtal.

I enlighet med landstingets beslut

ändras 2 § 4 och 5 mom. landskapslagen den 19 april 1978 om tjänstekollektivavtal (22/78) samt

fogas till 2 §, sådan den lyder i landskapslagen den 24 november 1981 (76/81), ett nytt 6 mom. och till lagen en ny 5a § som följer:

2 §.

- - - - -

Det ankommer på de tjänsteinnehavare som landskapsstyrelsen bestämmer att företräda landskapsstyrelsen vid förhandlingar enligt denna lag och när arbetstvister uppstår samt att biträda landskapsstyrelsen vid förberedelserna för dessa förhandlingar. Löneklassificering för här avsedda tjänster samt arvoden till deras innehavare bestäms genom särskilda beslut av landskapsstyrelsen.

Beträffande angelägenheter som inte reglerats genom tjänstekollektivavtal samt beträffande i 3 mom. avsedda angelägenheter gäller vad därom är särskilt föreskrivet eller utöver tjänstekollektivavtalet i enskilt fall överenskommet med tjänsteinnehavare som åtnjuter avtalslön.

Bestämmelse i tjänstekollektivavtal som står i strid med 1, 2, 3, 4 eller 5 mom. är ogiltig.

5a §.

Utan hinder av vad i 19 § 2 mom. kommunallagen för landskapet Åland (5/80) är föreskrivet kan kommunfullmäktiges beslutanderätt genom reglemente eller instruktion överföras på kommunstyrelse eller nämnd i ärende i vilket tillämpningen av bestämmelse i tjänstekollektivavtal lämnats beroende av kommuns prövning inom ramar som anges i avtalet. Vad här sägs gäller även överföring av förbundsfullmäktiges beslutanderätt i motsvarande ärenden på förbundsstyrelse eller nämnd.

När fullmäktige fattar beslut i ärenden som gäller i 1 mom. avsedd tillämpning av tjänstekollektivavtal skall inte bestämmelsen i 30 § 2 punkten kommunallagen för landskapet Åland iakttas.

Mariehamn den 20 april 1982.

L a n t r å d

Folke Woivalin

Lagberedningssekreterare

Lars Karlsson.